

IES ASSUT D'ALFEITAMÍ

DEPARTAMENT DE VALENCIÀ: LLENGUA I LITERATURA

CURS 2022-2023

MEMBRES DEL DEPARTAMENT

- María Álvarez Calatayud (Cap de departament)
- Noelia Espinosa Baeza
- Sergi Sempere Rodríguez
- David Tormo Soriano
- María José Reig García

EDUCACIÓ SECUNDÀRIA OBLIGATÒRIA

ÍNDEX DE CONTINGUTS

1. Sabers bàsics (continguts mínims).....	3
1.1. Introducció	3
1.2. Blocs	4
2. Avaluació de l'alumnat.....	7
2.1. Criteris d'avaluació com pilars fonamentals de l'avaluació.....	7
2.2. Criteris de qualificació i recuperació.....	10

1. Sabers bàsics (continguts mínims)

1.1. Introducció

Els sabers bàsics són els coneixements, destreses i actituds necessaris per a l'adquisició de les diferents competències específiques d'aquesta àrea.

Els sabers s'organitzen en tres blocs: Llengua i ús, Estratègies comunicatives i Educació literària. Aquests blocs generals es divideixen en subblocs de sabers i, en alguns casos, també en grups de sabers sota un mateix subbloc. Aquesta distribució permet observar millor les relacions disciplinàries entre els sabers. Aquestes relacions de tipus disciplinari es completen amb unes indicacions sobre la vinculació dels diferents blocs, subblocs i grups de sabers amb les diferents competències específiques de l'àrea. La gradació dels sabers vindrà marcada pels criteris d'avaluació establerts.

En cadascun dels blocs i subblocs es disposen els continguts bàsics de manera ordenada, seguint un ordre de més concret a més general; també s'hi suggereix el ritme d'adquisició al llarg de l'etapa, especialment al final del segon i del tercer cicle. En qualsevol cas, l'ordre de disposició dels tres blocs de continguts bàsics no denota, en cap cas, una posició jeràrquica ni suggereix un treball separat dels sabers de cada apartat. Ans al contrari, els diferents sabers bàsics dels tres blocs s'han de combinar entre si en el moment del disseny de les situacions d'aprenentatge. Aquesta tria i combinació dels continguts estarà determinada per les competències específiques involucrades en cada pràctica d'aula concreta que els docents planifiquen.

Aquests blocs de sabers tenen una correspondència en l'àrea de llengua estrangera perquè es puguen organitzar per a treballar les competències específiques de les diferents llengües d'una manera integrada. Així, es prepara el terreny perquè es puguen planificar situacions d'aprenentatge que incloguen les diferents llengües del currículum. L'objectiu final d'aquesta organització és que l'alumnat pugua desenvolupar d'una manera coherent la competència en comunicació lingüística i la competència plurilingüe, tot seguint els principis de la competència plurilingüe global.

L'adquisició de les competències específiques requereix la mobilització d'uns determinats sabers bàsics, és a dir, dels coneixements, les destreses i les actituds que constitueixen els continguts d'una matèria. Segons el context educatiu del centre i de la diversitat de l'aula, els sabers bàsics es poden agrupar, articular i variar-ne el grau d'aprofundiment. El Decret 108/2022 organitza els sabers bàsics de la matèria Valencià: Llengua i Literatura en els següents blocs i subblocs.

1.2. Blocs

Bloc 1: Llengua i ús	Les llengües i els parlants
Bloc 2: Estratègies comunicatives	2.1 Sabers comuns 2.2 Alfabetització informacional 2.3 Reflexió sobre la llengua 2.4 Comunicació i interacció oral 2.5 Comprensió escrita 2.6 Expressió escrita i multimodal
Bloc 3: Lectura i literatura	3.1 Lectura autònoma 3.2 Lectura guiada de textos literaris

Bloc 1. Llengua i ús
Subbloc 1.1. Les llengües i els parlants CE1, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8
Situació actual de les llengües al món. Desenvolupament sociohistòric i situació actual del català i de les llengües d'Espanya.
Varietats geogràfiques del català i de l'espanyol.
Prejudicis i estereotips lingüístics. Actituds lingüístiques i assertivitat.
Fenòmens de contacte de llengües: bilingüisme, plurilingüisme. Diglòssia. Drets lingüístics. Normalització lingüística. Sostenibilitat lingüística.
Bloc 2 Estratègies comunicatives
Subbloc 2.1. Sabers comuns: CE1, CE2, CE3, CE4, CE5, CE6, CE7, CE8, CE12
Estratègies de control metacognitiu de la competència plurilingüe (habilitats cognitivolingüístiques)
Estratègies per adaptar el discurs a la situació comunicativa: grau de formalitat i caràcter públic o privat; distància social entre els interlocutors; propòsits comunicatius i interpretació d'intencions; canal de comunicació i elements no verbals de la comunicació; gèneres discursius de l'àmbit social i educatiu
Estratègies de detecció i ús d'un llenguatge verbal i icònic no discriminatori

Subbloc 2.2 Alfabetització informacional: transversal a totes les CE
Mitjans de comunicació en paper i digitals. Les xarxes socials
Riscos de desinformació, manipulació i vulneració de la privacitat a la xarxa.
Hàbits i conductes per a la comunicació segura en entorns virtuals. Etiqueta digital. Identitat digital personal.
Comunicació i difusió creativa i respectuosa amb la propietat intel·lectual.
Fonts d'informació de tipus acadèmic.
Fonts documentals de l'entorn: biblioteques i arxius locals i comarcals.
Eines digitals per a la gestió de continguts, el treball col·laboratiu i la comunicació. Tipus cercadors i el seu funcionament: índexs o directoris, motors de cerca, multicercadors.
Subbloc 2.3 Reflexió sobre la llengua: Transversal a totes les CE
L'expressió de la subjectivitat i objectivitat en textos.
Adequació del registre a la situació de comunicació.
Cohesió: connectors, marcadors discursius i altres procediments lexicosemàntics i gramaticals.
Correcció lingüística i revisió ortotipogràfica i gramatical dels textos.
Ús de fonts terminològiques, manuals de consulta i de correctors, en suport analògic o digital.
Formes gramaticals i funcions sintàctiques.
Subbloc 2.4. Comunicació i interacció oral
G1. Comprensió oral: CE3, CE7, CE8
Valoració de la forma i el contingut del text.
G2. Expressió oral: CE5, CE7, CE8
Planificació, assaig, producció i revisió de textos orals i multimodals.
Trets discursius i lingüístics de l'oralitat formal.
Estratègies d'expressió oral: interpretació i ús d'elements de la comunicació no verbal.
Interaccions orals en situacions comunicatives de caràcter formal i informal. Prendre i cedir la paraula.
Estratègies de cortesia lingüística i cooperació conversacional
Subbloc 2.5 Comprensió escrita: CE4, CE7, CE8
Estratègies de lectura profunda o interpretativa i crítica de textos literaris i no literaris en entorns digitals i analògics
Valoració de la forma i del contingut del text.

Subbloc 2.6 Expressió escrita i multimodal: CE6, CE7, CE8

Estratègies del procés d'expressió escrita i multimodal: planificació, textualització, revisió i correcció/edició.

Bloc 3 Lectura i literatura

Subbloc 3.1 Lectura autònoma: CE10

Selecció d'obres rellevants, incloent-hi l'assaig general i el literari i les formes actuals de producció i consum cultural amb l'ajuda de recomanacions especialitzades.

Funcionament dels circuits literaris i lectors en contextos presencials i virtuals. Utilització autònoma de tot tipus de biblioteques.

Gustos lectors personals: guia i fonaments. Diversificació del corpus llegit, atenent els circuits comercials del llibre i fent la distinció entre literatura canònica i de consum, clàssics i grans vendes.

Experiència personal, lectora i cultural i vincles entre l'obra llegida i aspectes de l'actualitat i altres manifestacions literàries o artístiques.

Recomanació de lectures en suports variats i atenent a aspectes temàtics, formals i intertextuals.

Subbloc 3.2. Lectura guiada de textos literaris: CE11

Lectura guiada d'obres rellevants de la literatura catalana i espanyola, des de l'Edat Mitjana fins al segle XIX.

Els gèneres, els tòpics i els itineraris temàtics de les obres literàries i les seues característiques.

Informació biogràfica de les autores i dels autors de la tradició literària, vinculada a les obres i al context.

Estratègies d'interpretació de les obres literàries des del context sociohistòric i cultural en què estan inscrites.

Elements interns i externs de les obres, l'anàlisi i relació amb el sentit.

Relació de les obres amb altres disciplines artístiques, a partir dels temes tòpics i llenguatges.

Planificació i producció de textos literaris amb intenció literària, amb les estructures i components d'aquest tipus de textos amb models de referència.

Interpretació argumentada dels valors culturals, estètics i de gènere de textos i obres. Lectura amb perspectiva de gènere.

Manifestacions artístiques que representen continguts o recreacions d'obres literàries.

Lectura expressiva, dramatització i recitat de textos literaris

Temes, gèneres i subgèneres, metallenguatge específic, estructura i estil, en la comunicació de l'experiència lectora.

2. Avaluació de l'alumnat

2.1. Criteris d'avaluació com pilars fonamentals de l'avaluació

Els criteris d'avaluació, juntament amb els sabers bàsics, són la base per al disseny de situacions d'aprenentatge i el procediment i instruments d'avaluació que calen per a avaluar l'adquisició de cada competència específica. El Decret 108/2022, de 5 d'agost, del Consell, pel qual s'estableixen l'ordenació i el currículum de Batxillerat estableix quins són els nivells mínims al final de cadascun dels dos cursos de batxillerat.

1r curs de batxillerat
CE1 Competència multilingüe i intercultural
<p>1.1. Analitzar i categoritzar la diversitat lingüística d'Espanya i del món, i de les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, usant nocions de sociolingüística.</p> <p>1.2. Valorar la importància del coneixement i ús del valencià com a llengua pròpia del territori i fer-ne un ús efectiu en les diferents situacions comunicatives de l'àmbit personal, social i educatiu.</p> <p>1.3. Mostrar interès i respecte per les varietats lingüístiques, contrastant les seues característiques principals en diferents contextos d'ús i identificant expressions d'ús habitual i menys habitual.</p> <p>1.4. Identificar i qüestionar prejudicis i estereotips lingüístics a partir de l'observació de la diversitat lingüística de l'entorn, amb una actitud de respecte i valoració de la riquesa intercultural, plurilingüe i de diversitat dialectal.</p>
CE 2. Competència de comunicació ètica
<p>2.1 Identificar i rebutjar, de manera autònoma i reflexiva, els usos discriminatoris i manipuladors de la llengua, a partir de la reflexió i l'anàlisi dels elements verbals i no verbals utilitzats en el discurs.</p> <p>2.2 Fer servir un llenguatge no discriminatori, no manipulatiu, veraç, honest, no agressiu i ètic en els diferents processos de producció discursiva, d'interacció i de mediació, en els àmbits personal, educatiu, social i professional.</p> <p>2.3 Fer servir estratègies per a la gestió dialogada de conflictes i l'organització de tasques cooperatives en els àmbits personal, educatiu, social i professional.</p>
CE 3. Competència en comprensió oral
<p>3.1. Escoltar, interpretar i valorar, de manera pautada, textos orals i multimodals complexos de diferents àmbits, reflexionant sobre el contingut i la forma, i avaluant la seua qualitat, la seua fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat.</p> <p>3.2. Aplicar estratègies variades per a interpretar el sentit global, l'estructura i la informació rellevant de textos orals i multimodals complexos analitzant la interacció entre els diferents codis.</p> <p>3.3. Extreure i interpretar informació dels textos orals i multimodals complexos, dels elements no verbals i prosòdics, identificar incongruències entre text i elements no verbals, valorar de manera crítica i raonada els continguts, el propòsit del text i la intenció de l'emissor</p>
CE 4. Competència en comprensió escrita i multimodal
<p>4.1. Llegir, interpretar i valorar, de manera pautada, textos escrits i multimodals complexos, amb atenció preferent a textos acadèmics i dels mitjans de comunicació, avaluant la seua qualitat, fiabilitat i la idoneïtat del canal utilitzat.</p> <p>4.2. Aplicar estratègies en textos complexos per identificar el sentit global i la informació rellevant, l'estructura i la intenció de l'emissor, realitzant les inferències oportunes i amb diferents propòsits de lectura.</p> <p>4.3. Valorar, de manera guiada, la forma i el contingut dels textos, la intenció de l'emissor i l'eficàcia dels procediments comunicatius usats.</p>

CE 5. Competència en expressió oral

- 5.1. Produir discursos orals formals, de manera pautada, en diferents suports amb rigor, coherència, cohesió i adequació atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius.
- 5.2. Planificar, assajar i avaluar, amb guia docent, discursos orals formals sobre temes d'interès científic i cultural i de rellevància acadèmica i social assegurant la seua adequació a la situació comunicativa.
- 5.3. Utilitzar durant el seu discurs oral, de manera eficaç, els elements prosòdics, recursos verbals i no verbals per captar i mantenir l'atenció del receptor.
- 5.4. Realitzar produccions orals formals, estructurades i recolzades pels recursos audiovisuals pertinents, amb fluïdesa i utilitzant un llenguatge ric, no discriminatori i terminologia pròpia del tema.

CE6. Competència en expressió escrita i multimodal

- 6.1. Produir, de manera pautada, textos acadèmics escrits i multimodals que responguen a la situació comunicativa amb adequació, coherència, cohesió i correcció sobre temes curriculars o d'interès social i cultural.
- 6.2. Utilitzar coneixements i estratègies, de forma puntualment guiada, per enriquir els textos, atenent aspectes discursius, lingüístics i d'estil, amb precisió lèxica, incloent-hi la terminologia específica corresponent, i correcció ortogràfica i gramatical.
- 6.3. Planificar, textualitzar, revisar i editar de manera recursiva durant el procés d'escriptura, utilitzant estratègies i recursos de consulta.

CE7. Competència en interacció oral, escrita i multimodal

- 7.1. Interactuar oralment, de manera fluïda imitant diversos suports, en contextos de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, fent servir, amb correcció, un llenguatge ric, no discriminatori i respectuós.
- 7.2. Implicar-se activament amb actitud dialogant i d'escolta activa, amb un discurs ben fonamentat.
- 7.3. Interactuar en textos escrits i multimodals de contextos de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic, fent-ho amb coherència, cohesió, adequació i correcció.
- 7.4. Demostrar empatia i respecte per les necessitats, idees i motivacions d'altres interlocutors, afegint argumentacions amb capacitat crítica.

CE8. Competència en mediació oral, escrita i multimodal

- 8.1. Mediar en situacions quotidianes de l'àmbit personal, social, professional i acadèmic comprnent els diferents punt de vista, resumint la informació essencial, i suggerint possibles vies d'actuació per a resoldre la situació.
- 8.2. Interpretar, parafrasejar, resumir o traduir textos, conceptes i situacions no complexes, combinant el repertori lingüístic propi (L2-L2, L2-L1, L1-L2), amb iniciativa i creativitat.
- 8.3. Transmetre oralment la idea, els punts principals de situacions comunicatives senzilles relatives a temes d'interès general, personal o d'actualitat, amb estructura clara i en una varietat estàndard.
- 8.4. Transmetre per escrit la idea, els punts principals de situacions comunicatives senzilles relatives a temes d'interès general, personal o d'actualitat amb estructura clara i en una varietat estàndard.
- 8.5. Seleccionar i utilitzar estratègies de simplificació, adaptació i reformulació de la llengua amb la finalitat que faciliten la comprensió, expressió oral i escrita de situacions comunicatives en les diferents llengües (L2-L2, L2-L1 i L1-L2), fent-ho amb recursos i suports analògics i/o digitals.

CE9 Competència de gestió de la informació

9.1. Localitzar, seleccionar, interpretar i contrastar críticament informació procedent de diferents fonts avaluant-ne la fiabilitat i detectant-ne la intenció comunicativa i els possibles biaixos mediàtics o informacionals.

9.2. Reelaborar de manera pertinent, creativa i ètica, la informació prèviament localitzada en diferents fonts, seleccionada, interpretada i contrastada; connectar-la amb experiències i coneixements previs; i organitzar-la amb adequació, coherència i cohesió.

9.3. Comunicar la informació prèviament localitzada, seleccionada, interpretada, contrastada i reelaborada, de manera argumentada, ètica i creativa, usant diferents codis i adaptant el canal (oral, escrit o multimodal) al context.

CE10. Lectura autònoma

10.1. Llegir obres i textos de temàtiques, gèneres i funcions diferents i en formats multimodals, analògics i digitals tot seleccionant amb autonomia i criteris propis aquells que millor s'ajusten en cada moment vital als seus gustos, interessos i necessitats personals.

10.2. Deixar constància del propi itinerari lector i cultural amb justificació dels criteris de selecció de les lectures, les formes d'accés i la interpretació dels contextos socioculturals literaris i les experiències lectores particulars acumulades.

10.3. Compartir, amb acompanyament docent, les experiències de lectura en suports diversos i utilitzant el metallenguatge literari adequat, tot relacionant les obres llegides amb la pròpia experiència biogràfica, lectora i cultural, i amb altres tipus d'experiències artístiques i culturals.

CE11 Competència literària

11.1. Llegir, analitzar i interpretar obres literàries, a través de l'anàlisi dels elements interns i externs, de la seua relació amb la significació i el context sociohistòric, fent ús d'un metallenguatge apropiat.

11.2. Expressar conclusions i valoracions crítiques sobre les obres des de l'Edat mitjana segle XIX, els seus components literaris, les característiques estilístiques i la relació contextual amb períodes estètics, a través de la recerca d'informació en fonts documentals fiables i diverses.

11.3. Produir textos amb intenció literària, en suports orals, escrits, multimodals, individualment i col·lectiva partint de la identificació dels gèneres i dels tòpics literaris, i prenent models d'autors i d'autores rellevants.

11.4. Crear, recrear i participar activament en actuacions d'intenció o contingut literari (recitals poètics, representacions teatrals, interpretació de textos musicats, exposicions artístiques, performances), partint de models que relacionen altres arts i fan valer el coneixement literari i el plaer cultural.

CE12. Reflexió i consciència lingüístiques

12.1 Reflexionar de manera guiada, i utilitzant el metallenguatge adequat, sobre les formes lingüístiques presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials, acadèmics i professionals, per comprendre'ls i per produir-los.

12.2 Reflexionar de manera guiada, i utilitzant el metallenguatge adequat, sobre els usos discursius presents en discursos orals, escrits i multimodals en contextos personals, socials, acadèmics i professionals, per comprendre'ls i per produir-los.

12.3 Formular generalitzacions i hipòtesis, de manera guiada, sobre aspectes del funcionament integrat de diverses llengües per al control de la competència plurilingüe, a partir de la manipulació, la comparació i la transformació d'enunciats fent servir diversos recursos de suport.

2.2. Criteris de qualificació i recuperació

La qualificació de les competències i la distribució de percentatges entre atributs està plantejada a partir d'una ponderació simètrica de les quatre macrohabilitats. Atenent als criteris d'avaluació, les tècniques i els instruments d'avaluació fixats, es formularà una valoració quantitativa en base a equivalències qualitatives que evidencien els nivells d'assoliment.

Per tal d'aplicar-ho de forma coherent i unànime, des del departament s'informa a l'alumnat de quins barems s'aplicaran de cara a les tres avaluacions trimestrals. La qualificació de cada situació d'aprenentatge a primer de batxillerat es farà atenent els barems següents i a partir d'una mitjana aritmètica d'on s'extraurà la qualificació del trimestre:

Escoltar	25%	Saber	Escolta activa, dictats musicats, àudios, materials audiovisuals.
		Saber fer	
		Saber ser	
Parlar	25%	Saber	Debats, col·loquis, exposicions orals, interacció oral en tasques pautades.
		Saber fer	
		Saber ser	
Llegir	25%	Saber	Lectura en veu alta, lectura dramatitzada, comprensions lectores, lectura d'obres literàries.
		Saber fer	
		Saber ser	
Escriure	25%	Saber	Expressió escrita de diferents registres i gèneres discursius contextualitzats, correccions de text.
		Saber fer	
		Saber ser	

Com el que volem aconseguir és un aprenentatge competencial, el qual està format per una base conceptual, unes destreses i uns valors, seleccionem continguts referits a les tres vessants i a les quatre habilitats lingüístiques per a configurar les tasques, les activitats i els exercicis de cada unitat didàctica. D'aquesta manera, en ser realitzades per l'alumnat, avaluarem el nivell d'assoliment que ha aconseguit a partir dels criteris d'avaluació, atenent el procés cognitiu que es posa en marxa, els continguts implicats i el context d'aplicació establert.

Per altra banda, en cas que l'alumnat obtinga una qualificació de menys de cinc en el trimestre, caldrà que realitze unes activitats de reforç d'aquella part on no haja aconseguit el nivell d'assoliment mínim i que porte a terme una tasca proposada pel professorat per a evidenciar l'assoliment dels continguts que comporten l'adquisició de les competències. En cas de no aprovar el curs, caldrà que realitze una tasca o prova objectiva on es treballaran les quatre habilitats.

Retard en el lliurament de treballs: Si un alumne o alumna no presenta a temps un treball (redaccions, etc), se li descomptarà per dia retardat 1 punt de la nota del mateix.

En cas de no realitzar les proves quan pertoca, per poder realitzar una nova prova ha de portar justificant oficial (mèdic, de justícia, etc), no valdrà la justificació de la família si no ve adjuntada d'un justificant oficial. Pel que fa a la recuperació de la matèria:

Recuperacions de proves orals o escrites suspeses al llarg del curs.

En principi no es realitzaran recuperacions sinó que l'alumnat, per a poder aprovar el trimestre, haurà d'obtindre una qualificació global positiva dels diferents apartats avaluats. Per aconseguir una valoració numèrica positiva a la fi de curs, l'alumnat haurà d'haver demostrat una evolució positiva en l'adquisició i ús de la llengua i haver aconseguit, com a mínim, dues avaluacions aprovades, una de les quals ha de ser necessàriament la tercera. Serà fonamental comprovar que l'alumne sempre va evolucionant positivament. Es deixa com a decisió de cada professora el poder oferir algun tipus de recuperació. En cas de fer proves de recuperacions, aquestes seran després del trimestre i la nota es guardarà per al còmput de la nota final de juny.

Alumnat amb la matèria pendent

L'alumnat amb la matèria pendent haurà d'aprovar els dos primers trimestres del curs que està cursant per a aprovar la matèria. En cas contrari a maig haurà de fer l'examen que el professorat actual li prepare.